

**OPINIOWANIE I ORZECZNICTWO
PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNYCH
W ŚWIECIE REGULACJI PRAWNYCH**

Warszawa, 12 - 13 grudnia 2012 r.

Zmiany prawne 2010 - 2012

- **potrzeba optymalizacji rozwiązań organizacyjno - prawnych w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wyrównujących szanse tych uczniów niezależnie od miejsca ich kształcenia**
- **zapewnienie uczniowi wsparcia i pomocy, w zależności od dokonanego na poziomie przedszkola lub szkoły rozpoznania, zarówno trudności w uczeniu się, jak i uzdolnień dziecka**
- **zapewnienie pomocy jak najszybciej i jak najbliżej dziecka – w środowisku jego nauczania i wychowania**

Projekt rozporządzenia

- projektowane rozporządzenie zastąpi obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 228, poz. 1488)
- **upoważnienie ustawowe:** art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Cel projektowanych regulacji

- **dostosowanie obecnego systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego do potrzeb przedszkoli, szkół i placówek tak, aby stał się on elementem systemowego wspomagania przedszkoli, szkół i placówek**
- **podniesienie jakości udzielanego wspomagania przez trzy rodzaje instytucji: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki doskonalenia nauczycieli i biblioteki pedagogiczne**

Zadania poradni

- **Diagnozowanie – wydawanie opinii i orzeczeń**
- **Pomoc bezpośrednia – dzieci i młodzież, rodzice**
- **Realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych**
 - **prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia**
- **Organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek**

Założenia systemu wspomagania szkół i placówek

Wspomaganie jest procesem, czyli odchodzi się od pojedynczych, samodzielnych form doskonalenia, na rzecz długofalowych form pomocy szkole lub placówce obejmujących:

- **pomoc w diagnozowaniu** potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki
- **ustalenie sposobów działania** prowadzących do zaspokojenia potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki
- **zaplanowanie form wspomagania** i ich realizację
- **wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków** z realizacji zaplanowanych form wspomagania.

Założenia systemu wspomagania szkół i placówek

Wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek polega na zaplanowaniu i przeprowadzeniu **działań mających na celu poprawę jakości pracy** przedszkola, szkoły lub placówki, w zakresie wynikającym w szczególności z:

- **kierunków realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa** oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty
- **wymagań** stawianych wobec przedszkoli, szkół i placówek, których wypełnianie jest badane przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w procesie ewaluacji zewnętrznej
- **realizacji podstaw programowych**
- **diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży** oraz indywidualizacji procesu nauczania i wychowania
- **analizy wyników i wniosków** z nadzoru pedagogicznego, wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych.

Kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2012-2013

- **Wspieranie rozwoju dziecka młodszego, w tym obniżenie wieku szkolnego do 6 lat**
- **Wzmacnianie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych**
- **Podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych**

Diagnoza

- neutralna kulturowo
- trafna
- rzetelna
- wieloaspektowa

Warunkiem przeprowadzenia diagnozy psychologicznej jest **nawiązanie kontaktu z dzieckiem.**

Dobór narzędzi diagnostycznych powinien uwzględniać specyfikę funkcjonowania dziecka, w tym cechy wynikające z dwukulturowości i dwujęzyczności.

Projekt systemowy: 2013 -2014

Wydawanie opinii

w sprawach wynikających z przepisów
prawa

- ustawa z dnia 7 września 1991 r.
o systemie oświaty
- ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r.-
Kodeks pracy
- akty wykonawcze

w innych sprawach związanych
z kształceniem i wychowaniem dzieci
i młodzieży

Odroczenie od obowiązku szkolnego

Kto podejmuje decyzję? Na podstawie czego?

Art. 16 ust. 4

- **Decyzję** w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego podejmuje **dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, po zasięgnięciu opinii poradni** psychologiczno-pedagogicznej
(DYREKTOR → RODZIC → PORADNIA)

Kiedy?

Art. 16 ust. 3

- **W przypadkach uzasadnionych ważnymi przyczynami** rozpoczęcie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego może być odroczone, nie dłużej jednak niż o jeden rok – **nie dotyczy dzieci 6-letnich, których rodzice sami podejmują decyzję!** (do 1.09.2014 r.)

Art. 14 ust. 1a

- **W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego** wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy:
 - ✓ **10 lat - do 31.08.2014 r.**
 - ✓ **8 lat - od 1.09.2014 r.**

Wcześniejsze rozpoczęcie obowiązku szkolnego

Kiedy?

- **Na wniosek rodziców** naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które w danym roku kalendarzowym kończy **5 lat** od 1.09.2014 r. - **art. 16 ust. 1** (Dz. U. z 2012 r., poz. 176 – art. 1 pkt 2)
jeżeli wykazuje psychofizyczną dojrzałość do podjęcia nauki szkolnej

Kto podejmuje decyzję?

- **Decyzję** o wcześniejszym przyjęciu dziecka do szkoły podstawowej podejmuje **dyrektor szkoły** po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej
- Dziecko, które zostało wcześniej przyjęte do szkoły podstawowej, jest zwolnione z obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego

Spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą

Art. 16 ust. 8 - 14

- **Na wniosek rodzica** – złożony do **31 maja**
- **Do wniosku muszą być dołączone:**
 - ✓ **opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej**
 - ✓ **oświadczenie rodziców** o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie kształcenia
 - ✓ **zobowiązanie rodziców** do przystępowania w każdym roku szkolnym przez dziecko spełniające obowiązek szkolny lub obowiązek nauki do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych (*(nie dotyczy uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym)*)
- **dyrektor szkoły** do której dziecko zostało przyjęte **może zezwolić** w drodze decyzji

Indywidualny program lub tok nauki

Art. 66

- **na wniosek lub za zgodą rodziców albo pełnoletniego ucznia**
- **po zasięgnięciu opinii** rady pedagogicznej i **publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej**, w tym poradni specjalistycznej
- **dyrektor** szkoły **może zezwolić** uczniowi **na indywidualny program lub tok nauki oraz wyznaczyć nauczyciela – opiekuna**
- odmowa udzielenia zezwolenia następuje w drodze decyzji administracyjnej

Indywidualizacja i dostosowanie wymagań

- Nauczyciel jest obowiązany **indywidualizować pracę z uczniem** na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia
- Nauczyciel jest obowiązany **dostosować wymagania edukacyjne**, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia posiadającego na podstawie :
 - **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego**
 - **orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania**
 - **opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej**

Sprawdzian i egzaminy zewnętrzne

Dostosowanie warunków sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych dla ucznia:

- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - na podstawie tego orzeczenia
 - posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania - na podstawie tego orzeczenia
 - posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się – na podstawie tej opinii
 - chorego lub niesprawnego czasowo - na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza
 - objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole w danym roku szkolnym ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną - na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej
- **Dyrektor CKE** określa sposób dostosowania warunków przeprowadzania sprawdzianu lub egzaminu
- **Rada pedagogiczna** wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków sprawdzianu lub egzaminu

Dostosowanie warunków i form sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych:

- dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności – na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego

Specyficzne trudności w uczeniu się

- zmiana dotychczasowej formuły wydawania **opinii dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się** w celu dostosowywania form i warunków sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych do ich indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów:
 - opinia wydawana nie wcześniej niż po ukończeniu trzeciej klasy szkoły podstawowej i nie później niż do ukończenia szkoły podstawowej
 - przewidywane są **przepisy umożliwiające wydanie opinii w terminie późniejszym** w uzasadnionych przypadkach
 - wydana **opinia jest ważna przez wszystkie lata nauki szkolnej** – nie jest konieczne wydawanie kolejnej opinii na następny etap edukacyjny

Zwolnienie z nauki drugiego języka obcego

Kto może być zwolniony?

- uczeń z wadą słuchu
- z głęboką dysleksją rozwojową
- z afazją
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- zwalnia dyrektor szkoły
- na wniosek rodziców oraz na podstawie **opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania**
- zwolnienie do końca danego etapu edukacyjnego

Uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim nie dotyczy obowiązek nauki drugiego języka obcego!

Ocena klasyfikacyjna zachowania

- w przypadku **ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub odchylenia rozwojowe**, należy uwzględnić wpływ stwierdzonych zaburzeń lub odchyleń na jego zachowanie
- na podstawie:
 - **orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego**
 - **orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania**
 - **opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej**

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana **z inicjatywy**:

- ucznia
- rodziców ucznia
- nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem;
- **poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej**
- asystenta edukacji romskiej
- pomocy nauczyciela.

Pomoc psychologiczno – pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole

uczniowie

- klasy terapeutyczne – **wymagana opinia poradni w tej sprawie**
- zajęcia rozwijające uzdolnienia
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze
- zajęcia specjalistyczne
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej
- porady i konsultacje

rodzice uczniów i nauczyciele

- porady i konsultacje
- warsztaty i szkolenia

Inne opinie

- **w sprawie pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi do szkoły ponadgimnazjalnej**

rozporządzenie MENiS z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz.U. Nr 26, poz. 232 i z 2009 r. Nr 31, poz. 208)

- **w sprawie przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy**

załącznik Nr 3 „Ramowy statut publicznego gimnazjum” do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.)

Inne opinie

- **w sprawie zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu**

rozporządzenie MPiPS z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie przypadków, w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli gimnazjum, osób niemających 16 lat, które ukończyły gimnazjum, oraz osób niemających 16 lat, które nie ukończyły gimnazjum (Dz. U. Nr 214, poz. 1808)

- **w sprawie braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych**

art. 304⁵ § 4 pkt 2 Kodeks Pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.)

- **inne opinie w sprawach związanych z kształceniem i wychowywaniem dzieci i młodzieży**

rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 228, poz. 1488)

Orzeczenia i opinie wydawane przez zespoły orzekające

- **opinie** o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju
- **orzeczenie** o potrzebie kształcenia specjalnego
- **orzeczenie** o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego
- **orzeczenie** o potrzebie indywidualnego nauczania
- **orzeczenie** o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Podstawa prawna:

- *ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*
- *rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)*

Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju

- możliwość organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w systemie oświaty od chwili wykrycia niepełnosprawności do rozpoczęcia nauki w szkole
- prowadzone w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka
- na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju

Kształcenie specjalne

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci/uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, **wyłącznie na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.**

Organizowane jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych:

- niesłyszących i słabo słyszących
- niewidomych i słabo widzących
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- **z niepełnosprawnościami sprzężonymi**

oraz dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Formy kształcenia specjalnego dzieci/uczniów niepełnosprawnych

- może być organizowane:
- we wszystkich typach szkół:
 - w szkołach podstawowych
 - w gimnazjach
 - w szkołach ponadgimnazjalnych
- we wszystkich rodzajach przedszkoli i szkół:
 - ogólnodostępnych
 - ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi
 - ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi
 - integracyjnych
 - specjalnych
- oraz w ośrodkach:
 - specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych
 - specjalnych ośrodkach wychowawczych
 - ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych

Formy kształcenia specjalnego uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

- może być organizowane:
 - **we wszystkich typach szkół:**
 - w szkołach podstawowych
 - w gimnazjach
 - w szkołach ponadgimnazjalnych
 - **we następujących rodzajach szkół:**
 - ogólnodostępnych
 - ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi – **nie są uczniami niepełnosprawnymi!**
 - integracyjnych
 - specjalnych
 - **oraz w ośrodkach:**
 - młodzieżowych ośrodkach wychowawczych (niedostosowani społecznie)
 - młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (zagrożeni niedostosowaniem społecznym)

Młodzieżowy ośrodek wychowawczy (niedostosowanie społeczne)

- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich** (*Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.*)
- postanowienie sądu o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (MOW)
- orzeczenie wydaje poradnia właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka lub lokalizację MOW

Młodzieżowy ośrodek socjoterapii (zagrożenie niedostosowaniem społecznym)

- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty**
(Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje na wniosek rodzica poradnia:
 - ✓ właściwa ze względu na szkołę, do której uczeń uczęszcza
 - ✓ właściwa ze względu na siedzibę placówki, w której uczeń przebywa
 - ✓ właściwa ze względu na miejsce zamieszkania ucznia

Podstawa programowa kształcenia ogólnego

- **określona została** w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego poszczególnych typach szkół
- **odrębna podstawa** została określona dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym
- treści podstawy uwzględniane są podczas realizacji **indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych** opracowywanych dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- **dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim** realizują obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny i obowiązek nauki przez udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych dla nich przez przedszkola, szkoły i placówki oświatowe

Uczeń niepełnosprawny, niedostosowany społecznie i zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole

Szkoła (ogólnodostępna, integracyjna i specjalna) zapewnia:

- opracowanie i realizację **indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego**
- **wielospecjalistyczną ocenę funkcjonowania ucznia**
- obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne
- **zajęcia rewalidacyjne** – dla niepełnosprawnych
- **zajęcia resocjalizacyjne** - dla niedostosowanych społecznie
- **zajęcia socjoterapeutyczne** - dla zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- **pomoc psychologiczno-pedagogiczną**

w tym w szczególności:

- **realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego**
- odpowiednie warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne
- realizację programu nauczania oraz programu wychowawczego i profilaktyki z wykorzystaniem odpowiednich form i metod pracy
- integrację ze środowiskiem rówieśniczym
- przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym
- pomoc rodzicom uczniów w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju ich dzieci

Uczeń niepełnosprawny, niedostosowany społecznie i zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole

Indywidualizacja procesu kształcenia uczniów:

- możliwość **przedłużenia okresu kształcenia** na każdym etapie edukacyjnym – dla uczniów niepełnosprawnych
- możliwość **skrócenia okresu kształcenia** w szkole zawodowej - z 3 do 2 lat (w MOW i MOS) – dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- dostosowanie wymagań edukacyjnych** do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego
- realizację **indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych**

Uczeń niepełnosprawny, niedostosowany społecznie i zagrożony niedostosowaniem społecznym w szkole

Prawo do wydłużonego procesu kształcenia - do ukończenia przez ucznia:

- 18 roku życia - w przypadku szkoły podstawowej
- 21 roku życia - w przypadku gimnazjum
- 24 roku życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej

*rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i ośrodkach (ze zmianami z 28 sierpnia 2012 r.)

Warunki organizowania kształcenia specjalnego

- **dodatkowe zatrudnienie nauczycieli** posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej:
 - ✓ **obligatoryjnie** w przedszkolach i szkołach integracyjnych oraz w przedszkolach i szkołach z oddziałami integracyjnymi
 - ✓ **możliwość zatrudnienia po uzyskaniu zgody organu prowadzącego** w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych
- **zatrudnienie pomocy nauczyciela**
 - ✓ **obligatoryjnie** w przedszkolu specjalnym, w klasach I-IV szkoły podstawowej specjalnej i w oddziale specjalnym zorganizowanym w szkole ogólnodostępnej - dla dzieci/uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi
 - ✓ **możliwość zatrudnienia po uzyskaniu zgody organu prowadzącego** w klasach V-VI szkoły podstawowej dla ww. uczniów, w przedszkolu lub szkole ogólnodostępnych, z oddziałami integracyjnymi oraz w szkole integracyjnych
- **dyrektor przedszkola lub szkoły ustala zajęcia**, które odpowiednio prowadzą lub w których uczestniczą nauczyciele oraz pomoc nauczyciela

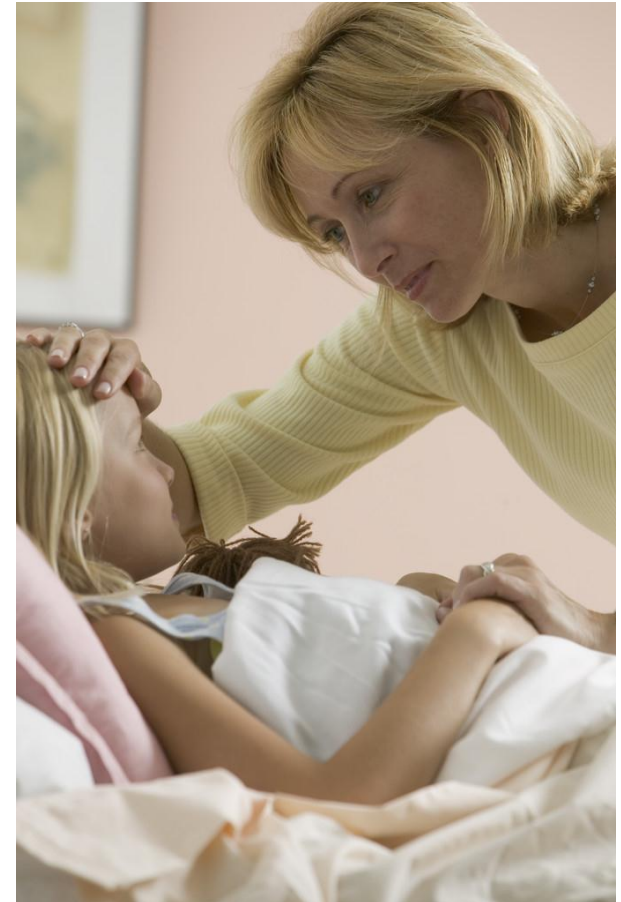
Projektowane regulacje

- **współpraca w określeniu dla uczniów niepełnosprawnych niezbędnych warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej**
- **inicjatorem współpracy może być dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, rodzice ucznia niepełnosprawnego lub pełnoletni uczeń**

Indywidualne roczne przygotowanie przedszkole i indywidualne nauczanie

- **zaświadczenie lekarskie**
- **rola zespołu**
- **zakres, w którym dziecko może uczęszczać na zajęcia z oddziałem w przedszkolu/szkole**
- **wydawanie orzeczeń o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego**
- **organizacja indywidualnego nauczania w szkole**

Obniżenie wieku szkolnego

- Działania poradni w zakresie realizacji polityki oświatowej państwa
- Monitorowanie działań - okres od stycznia 2012 r. do marca 2013 r.:
 - ✓ planowanych: 7- 9 stycznia 2013 r.
 - ✓ zrealizowanych: 3 - 5 kwietnia 2013 r.
- Arkusz monitorowania wypełnia obowiązkowo każda poradnia!

Monitorowanie działań

- **Działania podejmowane na terenie:**
 - ✓ przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego,
 - ✓ szkół podstawowych
 - ✓ w siedzibie poradni
- **Formy** (spotkania, warsztaty, zajęcia dla dzieci, punkty konsultacyjne)
- **Informacja** o terminie, liczbie osób, czasie trwania
- **Informacja** o przyczynach niezrealizowania planu

Dziękuję za uwagę

Kontakt:

Elżbieta Neroj, tel. 22 34 74 210

elzbieta.neroj@men.gov.pl